

Bybanen AS
Kokstadflaten 59
5257 KOKSTAD

Att.: Eirik Grønstøl

Saksbehandler: Geir-Rune Samstad,
Vår ref.: 22/1693-7
Deres ref.:
Dato: 08.12.2022

Tilsynsrapport med vedtak Tilsyn med Bybanen AS, 22/1693

Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) utførte en revisjon av Bybanen AS 23. september 2022. Tilsynet ble gjennomført på Kronstad. Tema for tilsynet var å undersøke om Bybanen AS oppfyller krav i kravforskriften innen rapportering og oppfølging av uønskede hendelser. Åpningsmøte og intervjuer ble avholdt 23. september og sluttmøtet ble avholdt 03. oktober.

Vårt revisjonslag bestod av Geir-Rune Samstad (tilsynsleder), Geir Hagbø (fagrevisor) og Siri Weiberg (observatør).

Kontaktperson fra virksomheten var Eirik Grønstøl, sikkerhets- og kvalitetssjef.

Tilsynet ble gjennomført som en del av vårt årlige tilsynsprogram. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket under tilsynet.

De som ble intervjuet under tilsynet framstod som engasjerte og kompetente innen sine ansvarsområder.

Det er litt manglende bevissthet når det gjelder oppfølging av uønskede hendelser, spesielt når det gjelder rapportering og kategorisering av uønskede hendelser.

Det har ikke kommet inn kommentarer til utkast til tilsynsrapport og varsel om vedtak. Tilsynsrapporten inneholder to vedtak.

Det er viktig at dere velger en systematisk og helhetlig tilnærming med fokus på styring og ikke bare på korrigerende av de enkelte mangler som påpekes, eller det som beskrives i tilsynsbevisene.

Vi ønsker derfor å minne dere om viktigheten av å analysere de direkte og bakenforliggende årsakene til avvikene som blir angitt i rapporten, samt å evaluere effekten av tiltakene i ettertid, jf. kravene i kravforskriften § 7-4. Oppfølging av avvik, andre ledd.

Se for øvrig veiledning om [oppfølging av avvik og uønskede hendelser](#) på våre hjemmesider for mer informasjon.

Vedtak

1. Vedtak om undersøkelse og analyse av uønskede hendelser

Vi har fattet følgende vedtak:

Bybanen må sikre at virksomheten undersøker og analyserer uønskede hendelser enkeltvis og samlet, og iverksetter nødvendige tiltak og evaluerer effekt av tiltak.

Bybanen må etterleve sin egen prosedyre, «Rapportering og håndtering av uønskede hendelser, avvik og forbedringsforslag», og dokumentere dette overfor Jernbanetilsynet innen 1. januar 2023.

Bybanen må sende over en analyse av årsakene til avviket som er avdekket under tilsynet og beskrivelse av gjennomførte tiltak for å forhindre at avvikene gjentar seg innen 1. januar 2023.

Bybanen må sende over en evaluering av effekten av de gjennomførte tiltakene for å forhindre at avvikene gjentar seg innen 1. mai 2023.

Hva sier regelverket?

Jernbanevirksomheten skal undersøke og analysere alvorlige jernbanehendelser og jernbanehendelser. Hendelsene skal analyseres enkeltvis og samlet, for å sikre at virksomheten implementerer nødvendige tiltak. Dette følger av kravforskriften § 7-2 andre ledd. Tiltakene skal følges opp og effekten av tiltakene evalueres, jf. bestemmelsens tredje ledd.

Hva fant vi under tilsynet?

Bybanen har en egen prosedyre for rapportering og håndtering av uønskede hendelser, avvik og forbedringsforslag. Denne prosedyren beskriver blant annet hvordan man rapporterer og hvordan rapporten kategoriseres, for eksempel som noe som angår sikkerhet. Prosedyren sier også en del om videre oppfølging, årsaksanalyser, trending, rapportering til tilsynet mm.

Under tilsynet framkom det at ikke alt som rapporteres inn vurderes med tanke på den sikkerhetsmessige betydningen. Det ble funnet flere eksempler på forhold som var rapportert som avvik som burde vært vurdert med tanke på kategorisering som jernbanehendelse eller alvorlig jernbanehendelse

Det ble under tilsynet vist avvik der klassifisering ikke var fastsatt, selv om avviket har vært åpent lenge.

Innrapporterte avvik blir i liten grad sammenstilt og vurdert med tanke på utvikling innen sikkerhet. Den sikkerhetsmessige betydningen av alle avvik som meldes inn i Bybanens avvikssystem blir dermed ikke vurdert, hverken enkeltvis eller samlet.

Deres uttalelse til varsel om vedtak

Dere hadde ingen kommentarer til varsel om vedtak

Vår vurdering

Ved å ikke klassifisere og følge opp alle hendelser som har en betydning for sikkerheten vil Bybanen gå glipp av viktig informasjon når det gjelder utviklingen innen sikkerhet. Analyse av hendelser av sikkerhetsmessig betydning, men som ikke nødvendigvis er ulykker, kan gi viktig informasjon om tiltak som bør gjennomføres for både å opprettholde og evt. forbedre sikkerheten.

Bybanen har mangelfull oppfølging jernbanehendelser både enkeltvis og samlet, som blant annet skyldes feil kategorisering av avvik. Den mangelfulle oppfølgingen av jernbanehendelser skyldes blant annet manglende etterlevelse av egen prosedyre for oppfølging av uønskede hendelser, avvik og forbedringsforslag, og i tillegg mangelfull kategorisering av avvik som jernbanehendelser.

God sikkerhetsstyring forutsetter at man jobber aktivt med oppfølging av alle typer hendelser. Dette gjelder også de hendelsene som har innvirkning på sikkerheten, men som ikke nødvendigvis kunne ført til en storulykke.

Mangelfull klassifisering og oppfølging av avvik som burde vært klassifisert som jernbanehendelser og alvorlige jernbanehendelser er avvik fra kravforskriften § 7-2. God oppfølging av avvik som har betydning for sikkerheten kan være å sørge for rett kategorisering og å ha oversikt over trender og utvikling.

2. Vedtak om rapportering til Statens jernbanetilsyn

Vi har fattet følgende vedtak:

Bybanen må utarbeide et system som sikrer at jernbanehendelser rapporteres til tilsynet.

Bybanen må dokumentere et slikt system til tilsynet innen 1. januar 2023. Slik dokumentasjon kan for eksempel være oppdatert prosedyre for rapportering og oppfølging av hendelser.

Bybanen må sende over en analyse av årsakene til avviket som er avdekket under tilsynet og beskrivelse av gjennomførte tiltak for å forhindre at avvikene gjentar seg innen 1. januar 2023.

Bybanen må sende over en evaluering av effekten av de gjennomførte tiltakene for å forhindre at avvikene gjentar seg innen 1. mai 2023.

Hva sier regelverket?

Jernbanevirksomheten skal ha prosedyrer som sikrer overholdelse av gjeldende krav fastsatt i jernbanelovgivingen, jf. Kravforskriften § 3-3 andre ledd, bokstav a.

Virksomheten skal rapportere jernbaneulykker, alvorlig jernbanehendelse og jernbanehendelse til SJT, jf. varslings- og rapporteringsforskriften §§ 5 og 6. Med «jernbanehendelse» menes enhver annen uønsket hendelse enn jernbaneulykke, som har sammenheng med jernbanedriften, og som innvirker på sikkerheten, jf. forskriften § 1-3 første ledd bokstav b.» Dette inkluderer ifølge SJTs veileder «[b]åde hendelser som innebærer liten skade og hendelser som (kun) har lite skadepotensial skal rapporteres som jernbanehendelse til oss».

Hva fant vi under tilsynet?

Alle feil og mangler ved infrastrukturen til Bybanen meldes inn i et avvikssystem. Det gjøres ikke en vurdering av den sikkerhetsmessige betydningen av disse avvikene. Mange feil og mangler som meldes som avvik blir dermed ikke kategorisert som alvorlig jernbanehendelse eller jernbanehendelse. De blir ikke fulgt opp internt eller rapportert til tilsynet som forhold av betydning for sikkerheten.

Det har vært en etablert rutine at Bybanen og operatør har avtalt seg imellom hvem som skal rapportere til tilsynet, når forholdet egentlig er rapporteringspliktig for begge virksomhetene.

Virksomhetens uttalelse til varsel om vedtak

Dere hadde ingen kommentarer til varsel om vedtak.

Vår vurdering

Bybanen plikter å rapportere alle jernbanehendelser, alvorlige jernbanehendelser og jernbaneulykker som angår sikkerheten ved infrastrukturen til SJT, uavhengig av om Tide Buss og Bane (tidligere Keolis) rapporterer denne hendelsen eller ikke. Slike rapporter er et viktig grunnlag for vårt arbeid med å følge opp sikkerheten på jernbanen.

Det at Bybanen ikke rapporterer alle jernbanehendelser, alvorlige jernbanehendelser og jernbaneulykker til SJT er et avvik etter, jf. varslings- og rapporteringsforskriften. Kravforskriften § 3-3, andre ledd, krever at Bybanen må utarbeide prosedyrer som dekker forhold som har betydning for sikring. Bybanen må dokumentere dette overfor tilsynet. Slik dokumentasjon kan for eksempel være oppdatert prosedyre for rapportering og oppfølging av hendelser.

Klagefrist

Dere kan klage på vedtakene innen tre uker fra dere mottar tilsynsrapporten. Se vedlegget med regelverk og rettigheter for mer informasjon.

Andre forhold og veiledning

Vi har ikke notert andre forhold som vi anser som relevant å rapportere i forbindelse med dette tilsynet.

Rapportdato:
08.12.2022

Øystein Ravik
avdelingsdirektør, tilsyn

Geir-Rune Samstad
tilsynsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

I henhold til jernbaneloven¹ § 11 kan vi føre tilsyn og fatte vedtak. Vi varsler om vi vil fatte vedtak etter forvaltningsloven² § 16. Vedtak om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i jernbaneloven § 11.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å klage på vedtak

Dere kan klage på hele eller deler av vedtaket til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage sender dere til Statens jernbanetilsyn post@sjt.no. Klagefrist er tre uker fra dagen dere mottar tilsynsrapporten. På våre nettsider finner dere mer informasjon om hvordan dere går frem for å [klage](#).

Hvordan kan dere sende dokumentasjon?

Vennligst send deres dokumentasjon ved å benytte skjemaløsningen på våre nettsider: [Skjema for innsending av dokumentasjon](#). Oppgi rapportnummer ved innsending av dokumentasjon.

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova³ og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Vennligst angi tilsynsnummeret når dere kontakter oss.

¹ Lov om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven) LOV-2021-06-11-87 01.07.1993

² Lov om behandlingssåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) LOV-2022-06-17-63 01.07.2022

³ Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) LOV-2021-06-18-124 01.07.2021

